

LJUBLJANSKI ČASNIK.

St. 95.

V petek 28. Listopada.

1851.

„Ljubljanski časnik“ izhaja vsak teden dvakrat, in sicer vtorik in petek. Predplačuje se za celo leto pri založniku Jožefu Blazniku 6 gold., za pol leta 3 gold., za četrt leta 1 gold. 30 kraje. Za polletno pošiljanje na dom v Ljubljani se odraja še 15 kraje. Celoletno plačilo za pošiljanje po cesarski pošti znes 7 gold., za pol leta 3 gold. 30 kraje, za četrt leta 1 gold. 45 kraje. — Vsaka cesarska pošta prejme naročilo in denar, kateri more po novi postavi frankiran biti.

Vradni del.

Danes bo LX. del, III. tečaja 1851, deželnega zakonika in vladnega lista za krajnsko kronovino izdan in razposlan.

V Ljubljani 25. novembra 1851.

Od c. k. vredništvo deželnega zakonika in vladnega lista za Krajnsko.

Danes bo LXI. del, III. tečaja 1851, deželnega zakonika in vladnega lista za krajnsko kronovino izdan in razposlan.

Ljubljana 28. novembra 1851.

Od c. k. vredništva deželnega zakonika in vladnega lista za Krajnsko.

25. novembra 1851 je bil LX. del, III. tečaja deželnega zakonika in vladnega lista izdan in razposlan; ki zapopade:

Razpis c. k. kupčijskega ministerstva 10. Septembra 1851. Podeljenje privilegij. — Razpis c. k. kupčijskega ministerstva 16. Septembra 1851. Podaljšanje privilegij. — Razpis c. k. kupčijskega ministerstva 20. Septembra 1851. Prenešenje privilegij. — Razpis c. k. dnarstvinega ministerstva 10. Oktobra 1851. Določbe zastran izdatve novih bankovcev po 5 gold. — Ukaz ministra za obdelovanje dežele in rudarstva 11. Oktobra 1851, s katerim se osebam, ki se dajo pri gornijah praktično porabiti, privoli, se na c. k. rudarstvih učiliših privatni preskušnji podvrediti. — Razpis c. k. ministerstva zunanjih oprav 26. Oktobra 1851. Pristavki k avstrijsko-neapolitanskemu kupčijstvinemu in brodnijstvinemu pogoju leta 1846. — Razglas c. k. krajnskega poglavarstva 14. Oktobra 1851. Poprava izkaza šubnih postaj na Krajnskem. — Okoljni ukaz c. k. štaj. ilirsk. dnarstvinega deželnega vodstva 14. Oktobra 1851. Izmera kolkovine od plačilnih, pooblastljenje zapopadajočih pogojev zastran služitev. — Okoljni ukaz c. k. št. ilir. dnarstvinega dež. vodstva 18. Oktobra 1851. Predpis za dnarnice zastran iztirjevanja službnih taks.

Nevradni del.

Beli Krajnci

unkraj hribov Gorjancov in Kočevarjev ob reki Kolpi od Metlike do Osilnice.

(Iz Novic leta 1847.)

(Dalje.)

Med belimi Krajnci je Poljanc nar bolj vesel; on malokdaj tiho gre, ampak vselej poje, in desiravno še precej krajnsko govori, so vendar njegove pesmi čisto serbsko-hrovaške. Kdo je serbsko narodne pesmi bral, pa Poljanca peti slisal, bi misliti utegnil, da jih je Vuk v Poljanah zbiral. De pokažem, kako čisto

serbsko-hrovaško pojo, postavim tu naslednji izglede:

Bože mili! čuda golemoga,
Jer izbije mali velikoga,
Da bi zašto nebi ni žalio:
Več se biju za lipu devojku.
Peter veli: moja bo devojka;
Miko veli: moja bu devojka,
Peter veli: meni ruku dala;
Miko veli: meni obečala. —
Govorila lipa devojka:
Komu ruka, tomu i devojka.
Velim Petra opol drage nočke,
Neg' Mikota osred bela danka.
Petrovi su gradi pokriveni;
Mikotovi zato ni ne znadu —

in tako nadalje našteje kar Peter ima, Mikotu pa manjka.

Akoravno tukej ženski spol veliko terpi, ker na glavi v nograde in njive, kamor se voziti ne more, ves gnoj znosi, in kakor možje po terztvu odidejo, tudi možke dela opravlja: ima vendar veliko pesem, ki jih povsod, koder gre, poje. Ako je Poljanka sama, poje sama; ako li ste dve, ena vodi, druga pa prilaga. Ona ne misli dolgo, ktero pesmico bi zapela, kar ji pred oči pride, od tega tudi zapoje. Ako je poleti v košenicah in seno grabi, zapoje, ko je treba domu iti, da jo drugarice slišijo:

„Doba došla, da idemo doma,
Da idemo h kući pevajući.“ i. t. d.

Ako gre kod sama po gori, daje si serčnost, ker zapoje kako pobožno pesmico:

„Moli Boga, rožica devojka,
Moli Boga, ne boj se nikoga,
Nit se ne boj Turka nit Ajduka.“ itd.

Poljanka je rada zmeram vesela, tode njeno veselje izvira iz mirne vesti in čistiga srca; ona obraja več svoje poštenje, kot vse drugo blago.

Zemlja je tu večidel kamnita, in daje prav po pičlim kruha ljudem, k vso svojo pozornost (pozljivost) le na nograde obračajo, kateri pa velike trude in potroške tirjajo, pa jih malokdaj obilno povernejo; temu je nar več uzrok toča, ki te kraje rada obiskuje. Na Gradniku v Semiški fari je pred nekaj leti sedem let zaporedoma toča vse potolkla. Njih revšina se pa naj več izhaja iz majhnih zemljiš. Nevem ali iz strahu pred vojaškim stanom so nekdanj očetje med svoje sinove zemljiša razpisati dajali; ali pa so morebiti po izgledu svojih hrovaških sosedov vsi možkiga spola v hiši se pooženili, in po tem, ko jim je gosposka v delitvo privolila, so med sabo razdelili se. Nikjer vendar ni bila delitva na tako drobno razdrobljena, kot v Kostelji: tu spada polovičar (polgruntar) med perve kmete; nar več jih je, ki imajo po štertino, šestino, osmino, ali clo samo šestnajstino zemljiša. Torej Kosteljci večidel pšenice ne seje, ampak majhni prostor, ki ga ima, z nar potrebnimi rečmi obseje. Nimo gre vse, kar je možkiga spola še pri moči, po svetu s trebuhom za kruham. Osilničan popade žago in gre na Hrovaško;

Kosteljci zadene kišto in se poda na Ogersko; Poljanc in Semčan nasledujeta Kočevanje in obiskujeta Nemško. Po ti tergovini si pridobe, da plačajo davke, in si še kak mernik žita v Karlovcu kupijo za dom. Vender bi jez mislil, da kmetija poleg tega terztva svojo škodo ima, ker bi se brez tega mnogo kerpa (kos) zemlje še bolj obdelati in porabiti dala, ktere zdej pusta stoji. Ni navade brez razvade!

Goveja živina je tukej tako majhna, da enake nikjer še nisim vidil. Res je, da so v nekterih krajih stermin hribi in jako gerdi klanci; pa vender mislim, da bi se govedina srednjega plemena lahko imela. Med vsimi si Poljanc po svojih sterminih in kamnitih košenicah se nar več sena nakosi, ki ga več stane, ko je vredno, in ga potlej čez zimo kakim ušivim busšem jesti daja, ki so komaj tolike kot dobre koze: Po občinskih pašnjah je germovje zaterl, ker je brinje in ternje popalil; da bi bil pa namesto uniga kaj koristniga zasadil, še ni poskerbel; zdaj se mu krava celi božji dan po praproto na soncu prepeka, in ko izstradana domu brez mleka pride, misli, da ji je zacoprano. Ene dni je prišel nek slepar, ki je znal, kakor so rekli, kravam mleko poverniti, v vas N. — in glej v celi vasi, kdorkoli je kravo imel, je dal pod hlevnim pragom kopati, kjer je bilo, kakor je goljufvic rekel, storjeno, in povsod so našli kak žebelj, se ve de, ker ga je sam podvergel.

Kolo (narodni ples) — pri katerim se dekleta, tudi mlade snahe (žene), vzajemno (nasprotno) na suknjah za žepe deržeče na podobno šestila (cirkel) okoli verte, dve stopinji naprej, eno nazaj grede — se v nekterih krajih v svoji stari svetačnosti še zmerej vodi; v nekterih se je pa tudi že opustilo. Med njimi je vselej ena vodja in sicer taka, ki je nar bolj urna in nar več pesem ve, zakaj kolo se popevajoče vodi, dokler se ples ne začne; kader se pa ples začne; odstopijo vse tiste, ki so slabe, ali pa, ki ne znajo na las z vsimi drugimi dve stopinji naprej eno nazaj poskočiti, zakaj v enim trenutju morajo noge vsih po zemlji poterptati in zopet odskočiti v zrak. Stari terg v Poljanah je bil njega dni velikonočni pondeljik pred večernicami ves v takih igrach, in vse je od petja gromelo, ker vsaka vas iz cele fare je ondi na svojim prostoru svoje kolo praznovala. Kolo se začne s pesmijo:

Zbiraj se, zbiraj lepi zbor

Prelepih vsih mladih devojak. itd.

Vsled tega se pojejo razne pesmi v čisto serbsko-hrovaškem narečju, odlog nekterih majhnih premer, da se clovek zares prečuditi ne more, ako pomisli, kako so se te pesmi na Krajnsko zemljiše zasaditi mogle. Kolo se v naši dobi redkokrat vodi, samo v velicih praznikih in na piri (svatbi) drugi dan po poroki, ako nevesta ni vdova.

Zaroki (čas med oklici), in piri (svatbe ali ženitve) so v svojih šegah od krajnskih razločni, torej naj bo tu od njih bolj obširna beseda. Večidel si oče in mati izbereta snaho

(zetinjo), in sin mora, ali hoče ali nehoče, z njo zadovoljen biti, akoravno na-njo nikoli pomislil ni. Tudi je menja v teh krajih jako v navadi: sinu, ki je komaj 8 let star, je že nevesta odločena zavolj sestre, ki je na vdajo (za možiti), in bo mogel svojiga svaka sestro vzeti, kadar verha doraste, ako mu ona tudi všeč ne bo. Vender se tudi večkrat pripeti, de edin ali drugi izmed otrok, ko verha dorastejo, v pogodbo, ki je bila pred letmi za-nj storjena, privoliti neče. — Ko so si tedaj starši snaho (zetinjo) izbrali, spremljeta sin in kdo izmed rojakov ali sosedov očeta snubit (ali prositi). Po vzajemnim (nasprotnim) dovoljenji oče svoji hčeri doto izgovori, ki obstoji navadno v naslednjih rečeh: vsaciga žita po 5 mernikov, 5 veder vina, 5 koz, 5 ovac, 1 krava in v denarji okolj 30 gold. Taka je bila do zdej dota pri bogatih; tode tudi tam so zdej že na več poskočili in bogatin da svoji hčeri po 100 gold. in še več. — prvim oklicam se začnejo zaroki. V tem času zijajo na zaročnike vse hudobne moči (mislim hudobni jeziki); torej jim se pogostna molitev in sveto življenje priporoča. Ko zaroki že h koncu gredo, se poda zaročnik z gori imenovanimi prosci (snubači) k zaročnici (nevesti) na potrošanje (ta beseda je v navadi) vselej zvečer. Kadar so gosti nar bolj volje, stopi zaročnik izza mize in se poda v vežo, kjer ga zaročnica že čaka. Tu se pogovarjata od svojiga prihodnjiga stanu, in svoje sreče; on jo, ako je žalostna, tolaži, in ji da na razstanki (per ločitvi) po 2 gold. v lep robec zavita v dar. Ta večer sta oba očeta globoko zamišljena v pripravo za pir: kdo bo vse od obeh plati na svatbo povabljen i. t. d.

Pirne (ženitninske) sege imajo nekaj enaciga z navadami starih Rimljanov o piri. Na dan poroke zarano, prej ko se dan napoci, pridejo svatje z mladoženjem (ženinam) na nevestni dom streljaje in „Kraljeviča Marka“ popevaje. Pred hišo jih pristreže kak prebrisan šalec, ki z njimi sale vganja, jih segavo (pfliffig) kaj vpraša in modro odgovarja, dokler se v hiši posremit. Stopivši v stanico se ne vsedejo za mizo, ampak po klopek. Skleda polna orehov in lesnikov čaka pripravljena na miz. Nevesto (mlado) pripeljajo vso plaho iz kakiga kota ali kambre k mladoženju, ki na sred stanice stoji. Starašina mu ob kratkim pove, de je zadnja doba izzuti detinske postole (čevlje) in stopiti v društvo mož. Po končanem govoru ženin, vzemši podano skledo z lesniki, jih verže proti vratam med otroke, ki se za nje prav jagmijo (pulijo), in od dečakov na ta način odstopivši, poda nevesti desno roko, ki ju sklopljene (sklenjene) starašina z vinam navkriž polije, rekoč: „V imenu očeta in sina in svetiga duha“, na to reko vsi drugi: „Amen“. To je hišna poroka. — Zdej se vsedejo okoli mize po redu svoje časti: prvo mestu obvezameta ženin in nevesta na šredi med vojačico in vojačem, po tem prideta starašina in zastavnik (ki bandero nosi). Žene sedejo na desno stran neveste, ločene od možkih, tako de nevesta mejo dela. Nevesta nima še zdej nobeniga družiga kinča na glavi, kakor parto. Ko se daniti začne, izpuste nevesto izza mize, ki da vsakimu svatu po versti robec, in odide kinčit se za poroko. Ko je mlada (nevesta) s svilnimi verbeci (pankeljci), ki z glave do pleč visijo, nakinčena, s parto na čelu in z leskajočo krono venčana, se vzdignejo svatje na noge, streljajo in pojejo razne pesmi po poti grede. Tu se ne sliši godba (muzika). Poljanci le pojejo dva po dva, edin vodi, drugi prilaga. Kadar ena dvojica verstico izpoje, jo druga zapoje, in tako gre od prvega para do zadnjiga. Če ima ženin več takih parov, bolj je imeniten. Tu se serbsko-hrovaške pesmi razniga zapo-

padka pojejo, de se razlega krog in krog. Nevesta daje ljudem, ki ji na proti pridejo, beliga kruha iz žepa; za ta dar dobi vošilo, de bi se ji v novim stanu dobro godilo.

Po dokončane poreki (nekteri ostanejo do mraka v kerčmi), dokler svatovi polahkoma grede „Kraljeviča Marka“ popevajo, hiti vojačica z nevesto domu in ko v hišo stopite, se vrata od vsih plati čversto zaprejo; nevesti se v veži v tem času, če se na dom moži, vsede na kolena 7 ali 8 let star dečik, ki se kolencič imenuje in ki na znanje daje željo, de bi bilo prvo dete možkiga spola, in dobi za to opravilo od neveste vertanj. Po tem se nevesta za mizo vsede, je in pije do sitiga, dokler svatov ni, de se potlej v njih društvu lože jedi in pitja haba (ana), češ, de malo pije in je. Čez eno rošnjo (Weile) zagermi krik pred vrati: „Dajte nam naše blago (živino)!“ Zastonj se iz hiše odgovarja: „Tukaj ni nobeniga blaga.“ Kadar se že temu nadlegovanju nikakor več braniti ne morejo, se vrata na stečaj odprejo in stara baba, v gerd kožuh napek oblečena, izide med svate, popleše malo z zastavnikom in ker ni pravo blago, jo pahne v sneg, in beži osramotena v hišo. Zdej iznoviga nastane krik: „Dajte nam naše blago!“ Na to izide drugarica, pleše zopet z zastavnikom, in on jo po dokončanim plesu pri sebi obderži. V tretje se vpitje zaslisi: „To je naše blago, pa še ni pravo!“ Zdej se prikaže nevesta na vrata, in, leskajoča se s svojim lepim kinčem, razveseli vse neznočne (pričijoče), ki jo že tolikanj viditi žele. Tukaj nima zastavnik nobeniga opravila, temuč ženin, ljubeznjivo k nevesti stopivši, jo nježno izpod ram prejme, in se z njo trikrat po soncu zaverti s tako hitrostjo, de jo, ako je pravi junak, le na rokah nosi. Zdej nastane velika pravda med domačimi in svati: ti hočejo na več dni tam zastonj dobro piti in jesti; domačini pa se tega za vse žive in mrtve branijo. Po dolgim pregovarjanji jim pošlje hišni oče svojo terdno voljo v pisnu zapisano (to je: tanjka in kot pladenj velika prosta pogaca) iz hiše, in se proda starešinu. Ta stopi od tal in bere svatam na glas privoljenje hišniga gospodarja, ki ga zvesto poslušajo: „Pisano stoji (so njegove besede), de imamo pravico ovde, (tukej) tri dni in tri noči muhte (zastonj) dobro piti in jesti.“ Na to vsi zadovoljni zakričijo: „pravo“ ter grejo v hišo, on pa pismo (kresnica imenovano) razterga, in ga med otroke verže, ki se jagmijo za kosce.

Ko ta prizor (nastop), h katerimu cela vas privervi, jenja, stopijo svatji v hišo, zastavnik priveže zastavo (bandero) na hišnim voglu, de se ve, kje de se piruje. Zastava je kopje ali pisana štanga, ki se v to rabo iz cerkve dobi; na-njo se obesi lepe podolgovato pisano tkano platno in lep svilen robec, na špico se natakne rudeče jabelko, in vanj se zabode pavonovo perje. Ta zastava se pa na sme rabiti, ako je ženin vdovec, tudi nevesta nesme tedaj imeti gori popisaniga kinča, mora biti s samo parto zadovoljna; vender se ji tudi spregleda, ako je vdovec še jako mlad.

Velik kolač, nakinčen s slikami (podobami) od vsake verste zveri, visi na pisanim platnu na mladim param do večera. Zvečer se zberejo dekleta iz cele vasi v nevestno hišo, se dobro navečerjajo in začnejo dve po dve peti:

Merkla noč je na zemljico pala,

Vsim jo ljudem dober pokoj dala. itd.

Kader pa vidijo, de se razstanek (ločenje) približuje, kar se navadno o pol noči zgodi, zapojejo:

„Stante na noge svatovi!

Vaša je doba odhajati,

Naša je doba ostajati.“ i. t. d.

Svatje to slišati vstanejo vsi, vsak svoj lesen pladenj v rokah deržeč. Jestvine (jedila) se z mize odnesejo, drugi bel rob se pogrne, in na sred mize se dene hleb pšeničniga kruha, ki je na verhuncu izkrožen. Za tem začnejo svatje s pladnj na mizo terkati in vsi skupej peti:

Ait' k darom, ait' k darom!

Pristupajte, darovajte

Našo mlado nevestico

Vsaki barem (narmanj) po šestico!

Ait' k darom, ait' k darom!

Ta pesmica se tako dolgo ponavlja, dokler darovanje traje (terpi). Dekleta od peči dve po dve s svojim prijetnim glasam prilagajo:

Daruj čače kčerko svojo, zakon ti je, zakon ti je;

Ako l' nečeš, alj se kratiš, zamer ti je, zamer ti je!

Daruj majka kčerko svojo, zakon ti je, zakon ti je;

Ako l' nečeš, alj se kratiš, zamer ti je, zamer ti je!

(Konec sledi.)

Austrijansko cesarstvo.

Krajnska.

Ljubljano 23. novembra 1851.

Gospod deželni poglavar Štajarskega dr. Friderik vitez Burger je tukajnemu deželnemu poglavarstvu 506 gold. 20 kr. v konvencijnem denarju poslal, ki so se nabrani na poziv za pomoč tistim, kateri so po povodnji škodo terpeli tudi za Krajnsko, med kterimi je tudi tistih 200 gold. ktere je svitli nadvojvoda Jovan milostljivo blagovolil podariti. Ti milodari, ki se bodo naglo na odločeno mesto odrahtali, so za nesrečne v tolažbo in cela krajnska kronovina vidi nov dokaz, da njegova cesarsko visokost nadvojvoda vedno za Krajnce skerbi, kakor tudi jakih prebivavcev Štajarskega, ki v lastni nesreči ne pozabijo žalostnega stanja svojih sosednih bratov, za kar jim gotovo vsak hvaležen bode.

* Radolca 17. novembra 1851. Ko so na Savi strogo delali, ktero je poslednja velika voda ondi pri fužini razderla, je padel tesar Jožef Zima, po domače Markčev 15. t. m. v Savo in je utonil. Ni ga bilo mogoče rešiti ali najti.

* Iz Križnegore se piše v „Novice“: Seer jako prijazin ali sedaj sila žalosten pogled se razprostira iz Križnegore. Dve dolgi in široki jezeri vidim pred seboj, ki od 2. do 16. listopada vedno bolj in bolj narašate. Cerknisko jezero je že iz Jezera — tako se neka vas blizo Jezera imenuje — nekaj stanovavcov pregnalo. Drugo jezero je za glavjem Cerkniskiga, med kterima se kake pol ure široko berdo znajde, skozi kteriga golobina ob hudih nalivih iz Loške doline v Cerknisko jezero vodo toči. — To jezero ali bolj prav strašen nastop, kakoršniga ljudje sedanjiga veka v tej okolici se spomniti ne morejo, se širi od Golobine do Uševške vasi, meče svoje nevgodne valove na šolski prag pred starim Tergam in splakuje kamnite gredice (štenge) pred vratmi Šneperske grajšine.

Od osmero vasi je nar lepši polje, ki je z ozimino obsejano, globoko pod vodo, in čez 150 hišnikov s svojo družino je dosihmal na plavih iz svojih hiš pobegnilo. Pač so reveži Loške fare preserčniga milovanja vredni! zakaj celo leto so se z revšino kar terdo vojskovali. Voda jih je čez leto na njivah hudo škodovala, toča jih je bila silno zadela, po toči vsejano ajdo je slana posmodila, zelje zdaj v posodah in druga pičlo pridelana kuha v vodi pod zlo gre, in obilno seno se na odrih kisa; čez mline v tej dolini voda stoji in čez

Danskiga, dasiravno je visok, se lahko s čolnam pelješ. Seer so neprenehoma Ložani z lesnino za kupčijo na cesti bili; sedaj pa zavoljo vode po nar potrebniji derva v gojzdi nemorejo; po pečeh nekterih vasi lahko ribe gnezdiijo in po strehah se pijavke obešajo.

En kos zime smo ta mesec že prestali, zakaj po bližnjih hribih okrog Loža je sneg 18 palcov debel bil, ki se je raztopil, in danes, ko to pišem, že spet sneg enake debelosti tukej talo zemljo krije. Kaj bo, če ga jug osope? Po Loškim nastopu že dve veliki strehi plavate in mnogo se jih giblje, ko postonja, kadar misli zleteti. Le nekoliko mlačna sapa, kar je strah misliti, naj valove zdraži, in strehe se bodo dalje iz svojih mest, kakor race pred lovcem, premestile.

Zares se mora milo storiti človeku, kader vidi, kako se ljudje na slabih in nevarnih plavih mraza dergetajoči in solzni povračujejo na svoj zapušeni dom, da še zase in za revne živino skozi streho in okna kako stvarico vodi umaknejo. Nadjam se, da bo vlada pri davkih tem siromakam velikodušno kaj pregledala. Pa tudi bi bilo neizrečeno potrebno, da bi ona, ki velikanske dela pri vodah in cestah z začudljivo umetnijo izdeluje, tem ubogim soseskam, kader voda odteče, pomagati blagovolile, da bi se Golobina in drugi zamašeni požirki posnažili in tudi razširili.

Tolikanj težavne in vendar potrebne lotitve (seer je prazna reč tukej njive obdelovati, ki se pri srednih nalivih že potopé), se revne soseske same, ako bi tudi združenih mislile, skorej ne morejo poprijeti.

Sklenivši resnično žalostni popis v priserčnim sočutji bratoljubno željo izusti pisavec, da bi tolažbe polno bilo, ako bi se kak milodar tudi iz daljnih krajev v hvaležne roke žalostnih revežev privabiti mogel, ki v nar hujši dobi — v nastopu zime — so svoje hiše požrešni vodi prepustiti mogli.

* 59. del deželnega zakonika prinese sledeči:

Okoljne ukaz c. k. štaj. ilirskega dnarstvinega deželnega vodstva 6 Oktobra 1851. Obračba določb začasnih postav zastran davšin 9. Februarja in 2. Avgusta 1850 na pripisne pisma od kavcij za vojaške ženitve.

Visoko c. k. dnarstveno ministerstvo je z razpisam 22. Septembra 1851 št. 25969/842 zavoljo, dogovorno s c. k. pravosodnim ministerstvom c. k. vojaškemu ministerstvu podane note to le v spolnivanje vediti dalo:

Kavcie za vojaške ženitve se zamorejo ali iz lastnine tiste ženske, ktere živež se ima, če bi vdova postala in dokler bi vdova bila, vgotoviti, ali pa od družih oseb priskerbovati.

V prvem primerljeju se dotično pripisno pismo ne kaže kot tako pismo, s katerim se premoženje prenese ali pravo vterdi, ker se lastnica same svobodni pravici, s svojim premoženjem gospodariti, odpove, da bi, nji iz javnih ozerov naloženo pogodbo poročenja z vojaško osebo spolnila in bi postavljenje poroštva zavarovanje lastnih prav samo sebi zopergovarjalo.

Pripisno pismo torej v tem primerljeju ni tarifni pošti 101 I začasnih postav 9. Februarja in 2. Avgusta 1850, temuč določbi II te tarifne pošte podverženo.

Vpis pripisnega pisma v javne knjige iz tajištega vzroka ni davšini podveržen, ker s tem nobena davšinam podveržena oseba rečnega prava ne doseže.

Če ženitno kavcijo tretji da, zapopade dotično pravno opravilo tudi prenešenje premoženja, ker žena, za ktero se da, po nji tudi pravico do rente dobi. Ako je bilo to premoženje proti plačilu prenešeno, spada pod

davšino zaprečenje premoženja, ki se po plačilnim pravnim opravilu zgodi.

Je bilo pa neplačilno dovoljeno, znajo trije primerljeji nastopiti, ker zna ali od ženna ali od osebe, ktera ima po postavi dolžnost, žetnino dati, ali pa od koga, kterimu postava za to dolžnost ne naklada, izhajati.

V prvem teh primerljejev je pripisno pismo po tarifni pošti 42 in 53 samo kolku za 15 kr. podverženo in davk od prenešenja premoženja je še le po smerti tistega opraviti, za kterega pripisno pismo preskerbljenje zapopade.

V drugim primerljeju, če namreč oseba, ktera ženitno kavcio da, to zavoljo tega stori, ker je dolžna ženitnino došteti, se ima percentualnina po tarifni pošti 106 B in po, z okoljnim ukazom 1. Septembra 1851 št. 17652 razglašenim razpisu 9. Avgusta 1851 št. 19614/430; v tretjim primerljeju pa po t. p. 91 omenjeniti začasnih postav odrajtati, pri tem je pa v vsih teh primerljelijih določb §§. 58 in 59. pomniti.

Ako je bilo prenešenje premoženja že z drugim pismom, n. pr. z ženitnim pismom vtemeljena, je pripisno pismo samo davšini za zastavne pripise podverženo, tode uno se mora dokazati.

Ako se pripisno pismo zavoljo dobljenja rečnih prav v javne knjige vpiše, nastopi po tarifni pošti 45 B tudi dolžnost za odrajtanje $\frac{1}{2}\%$ glede tistega zneska od kterega je davšino za pravno opravilo opraviti ali bi jo bilo opraviti, ker tako v resnici tista oseba, za ktero se kavcia da, zastavno pravo za svoj dohodek pridobi.

Štajarska.

Iz Celja se piše v Novice. V nedeljo 30. t. m. bojo naši domorodci in domorodke igrali slovensko igro „Dobro jutro“; g. bukvo-tiskarju Jeretinu gre čast in hvala, da si krep-po prizadeva za napravo domačih iger, ki so živo veselje vsih prijatlov domorodne reči. Očitna hvala Vam zato, g. Jeretin! Zraven igre bo tukajšno pevsko društva koncert napravilo, v katerim se bojo tudi slovenske pesme pele; hvala častitimu društvu za blagi namen: znezek tega koncerta podariti revežem v Ptujski okolici, ki so po povodnji strašno škodo terpeli. Terno upamo, da se bo zavolj vsega tega mnogo milodarov nabralo.

Sedaj pa še nekaj. Po vsem Slovenskem rado brane in močno obrajtane „Novice“, ki so edini slovenski časopis, kteriga najdeš v bajtici prostega kmeta, kakor na mizi gospo-skega domorodca, bojo kmalo svoj 9. tečaj dokončale. Kako bo prihodnjič z njimi? Premajhne so nam v njih obširnim zapopadku za sedanji čas, ko se je nove življenje po Slovenskem vnelo. Naredite jih večji, ali, kar bo večini še bolj všeč, dajte jih dvakrat v tednu na dan; radi plačamo nekaj več za-nje, vunder bi ne smela cena previsoko poskočiti. Naj bi prejenniki „Novic“ ta moj nasvet prevdarili in svoje misli g. vredniku naznanje deli *).

Avstrijska.

Cesarjev adjutant je podaril nesrečnikom na Horvaškem 19000 fl., v Ptujim 5000 fl., v Marburgu 1000 fl.

Česka.

Društvo „dedovina sv. Ivana Nepomuka“ za izdavanje dobrih bukev v češkem jeziku ima

*) Že prevdarjava tudi s g. založnikom to reč na vse strani, kako bi se dala nar boljše dognati. Toliko je gotovo: da Novice morajo večji biti. To pa smo že tudi od več strani slišali: naj bi izhajale dvakrat v tednu. Prav ljubo bi nama bilo, mieli g. prejennikov o tem zvediti; tode to se mora še ta teden zgoditi, ker drugo sredo bo že treba novi tečaj napovedati.

(Vred. Nov.)

že 3275 udov, med njimi sta Nj. velič. cesar Ferdinand, in Nj. prevzvišenost kardinal vikši škof v Pragu. Dosihmal je dalo 250,000 bukev med ljudstvo. — Lep spodbudek Sloven-cam za društvo sv. Mahorja.

Tuje dežele.

Černagora.

Mladi Daniel Petrovič, vnuk rajnciga vlad-nika Černagorskega, ki je bil na Dunaji, se za duhovski stan pripraviti, se je nanaglana na Černagorsko podal, ker ga je ranjki vlad-ika za svojiga naslednika postavil in mu pri-doročil, naj se po njem ravna.

Angleško.

Parizki časopis „l Ordre“ prinese pod ru-briko „Cefalonia“ sledeče novice, znano rav-nanje angleškega lorda nadkomisarja in nje-govih opravnikov na tem ototu po zmagani vstaji v spomin poklicati.

Naznanilo lorda nadkomisarja Sir Henri J. Ward, stran 12.

Nadškof, ki se je kakor vsi veličastniki ger-škega verozakona, posebno dobro deržal, ni le na moje povelje duhovna, Nedaro in Vlacco in vse druge njogove stranke slovesno proklel, ampak tudi vse tiste, ki so jim pomagali in jih pod streho vzeli. Jaz sim za glavo vsa-cega vstajniškega poglavarja, naj dobim ži-vega ali mertvega tisuč tolarjev obljubil.

Naznanilo četnika King, stran 68.

Osemnajst oseb sim v okraju Skala iz skri-vališke spokol. Te ljudi sim zavolj človeč-nosti, potem ko sim jih dal pretepsti, iz de-žele signal.

Stran 74 ravno tu.

Št. 5. Duhovnik Panagui Gousi je dobil 36 palc v pričo svojih farmanov, ker je dvo-umno, in ne odkrito ravnal in svojih dolžnost ni spolnil.

Št. 7. Duhovnik Giovanni Copnati, fajmo-šter v Kiovati, je dobil 12 palc, ker je z vjetimi govoril, in ker ni hotel molčati.

Naznanilo lorda nadkomisarja stran 69.

Priložim zaznamek 21 k smerti obsojih, ki so bili vsi vsmerteni. 16 drugim je bila smert-na kazen prizanešena. Razun tega se je, ne iz serdi, ampak iz policijskih vravnjav, 17 hiš pogorele.

In v pričo takih reči dolži lord Palmerston, operaje se na znana pisma gospoda Gladstone, neapolitansko vlado grozovitosti v političkih sodbah.

Ljubljanski novičar.

Z veseljem slišimo, da po izgledu Graške hranilnice (Sparkasse), ki je 11000 fl. nesrečnikom po povodnji podariti sklenila, nam-reč 8000 fl. Štajarcam, 2000 fl. Korošcam in 1000 fl. Krajncam, se tudi naša zlo pre-možna Ljubljanska hranilnica pripravlja 5000 fl. v ta namen revežem podariti, namreč 3000 fl. Krajncam, 1000 fl. Štajarcam in 1000 fl. Korošcam. (Nov.)

* Porotne sodbe so se pretekli teden v Lju-bljani zopet začele.

* S začetkam tega mesca je jenjala stara pogodba (kontrakt) za razsviljenje mesta; ta mesec je tedej prevzel magistrat sam to reč, in že se očitno vidi veliko poboljšanje mestne svečave; pri vsem tem je vunder želeti, da bi tudi v Ljubljano gazno svečavo dobili, za ktero se, kakor slišimo, g. Ambrož zlo pri-zadeva. (Novice.)

* Ljubljanski knezo-škof se je podal v pon-deljik na Dunaj v zbor škofov.

(Novice.)

Stepni požari v južnej Rusii. *)

Po travatih stepnih ravninah se med voljno travo tudi posebno veliko nekega štorastega plevela najde; ki ga Malorusi z jedno besedo „burjan“ imenujejo. Ako se zemlja razorje in s koristnimi zelmi obseje, se je pač plevel polastiti ne more, ker ga ratar z vsakimi sredstvi umetnosti zatirati skuša. Ščim pa zemlja praha ostane, se že v prvih dveh letih nezmerno zaplodi, v tretjem in četrtem letu praha se pa plevel že pomanjša, v petem in šestem letu se zemlja zavlaj množega kajza nekako sterdi, in štorasto rastlinje zgine; poslednjič celo čista travna stepla postane. Kolikor starja, toliko boljša je trava se z vsakim letom skrajša, požlahti in voljnija postane. Vendar tudi to zboljševanje le do neke stopinje seže. Ščasoma se spet zemlja tako sterdi in posuši, da nič pravega več ne rodi. Trava le redko poganja, in črna perst se tako rekoč skosteni, ker jo plevel s svojimi lesnatimi koreninami čez in čez prepreže. O taci okolišinah tamošnji prebivavci s požganjem pomagajo, ker vse skup zapalijo in izžgo, in s pepelom požganih rastlin zemljo pognoji, njeni kozi tako rekoč sopet potne luknjice oddrvši.

Te jedino sredstvo, ki se ga stepniki poslužijo v poboljšanje trave, se večidel v zgodnej pomladi po skopnenju snega izpeljavati začne, ker potlej kmalo po požigu nova žlahnejša trava iz pognojene zemlje požene. Včasih se pa tudi stepla po nesreči vžge, ali je kak hudoobnež zapali, posebno po leti, kadar je vročina tako huda, da bi človek mislil, stepla mora že sama od sebe izplamiti.

Taki divji požari včasih zelo delež sežejo, po 50, 60 tudi 70 verst daleč, in veliko nesreče naznanijo, vse, kar se jim zoperstavi, pokončavši. Ne le posamezne sela, cele vasi požgo. Zdaj počasneje, zdaj urnejše se dalje vali požar, po vetru in v nemljivosti travnih zeljst, ki jih v svojem teku naleti, se ravna. Strašno razsaja plamen, pridši v gosta, po sežnji visoka plevelja in ternovja, in ognjeni valovi vahlajo semtertje, dokler ni vse požgano in pokončano. Po navadnej travi se vali ko dolga ognjena kača zmerno naprej, vstopivši pa v staro stepla, med nježno, radogorečo travo, katero Malorusi „šjolkovajo travo“ (židna trava) *) pravijo, švigne hipoma v svetlobelem plamenu vkviško, in se divje oblasti razteza po širokem polju. Zabliski tu in tam — in milijone nježnih kocičic je v trenutku posmojenih. V nebrojnih plamenih, ki orjaškim vešam v močvirju enaki po zraku skakljajo, se plamotok razlija bešnega plesa čez planoto, lahko v nemljive travne kopice brez vsega dima pokončavši, in za njim sledi puhteci plamožar, ki nižjo travo polže. Večkrat se razcepi v množino manjših in večjih vejic, ko redka, preden se v morje razlije. Nektere tih vejic dirjajo, ko lahki polki Kozakov, naprej; drugo zabredši v germovje, hipno zastanejo, in celo pozorišče postane enako igranju vetrov po vodnih ravninah.

Mnogokrat se požar tudi v naj hujšem diru ustavi, kadar namreč na široko, breztravno pót ali plehko, dolgo dolino naleti. Tako zažene se narašča in narašča, po obeh straneh ob poti ali dolini naprej se pomikvaje, ko da bi ji hotel zajeti. Zravno pa nebrojno fsker in iskrice s pomočjo vetra čez zapreke siplje, da bi unkraj stoječa žitna polja zapalil. Ob takih dolinah in potih se tedaj nastavijo ljudje, ki hočejo ljutenju ognjenega zmaja konec storiti, razširijo pot, v hitrosti nekoliko brazd naredivši, gasé neprestanoma čezleteče iskre, in večdel, ako so se dobro razpostavili znali, se zgodi da plamen vmoré. Vendar marsikrat so pota sama s travo zaraščena in zljajšajo prehod; tu in tam se klasovje vžge, iskre potegnejo za sabo celo svojo strašno derhal in se po suhih žitnih poljanah vnovič divje radosti razsvetijo. Vse zopet krilatih nog naprej leti. Kako redivna stebila žaré! kako

polna zerna pokajo i plam zabliski — in vse nade pšenične žetve so poderte! Vsaka iskra pokonca režišče, vsak plamenček celi vasi zimsko pičo vzame!

Tako se po dolgih potih semtertje vali požar večkrat po 6, 8 celo po 10 dni v enem in istem kraju. Včasih hud veter plamen daleč od ljudskih stanišč zapodi. Vse je veselo, in že misli vsak, da je pogasnil. Režeži! Čez kaka dva dni drug veter prihrumi, in jim nazaj pripodi sopet divjega gosta, čigar zmaga in beg je poguba. Glej, kako samotna sela semtertje iz trave gledajo, majhnim otokom enaka v zelenem morju! Pridere plam — in morje z otoki vred premeni v tlece pelišče. Strehe nizkih stanišč, spletene večidel le iz starega, na pol strohnenega bičevja, kak se v nemajo, kak se vderajo! Kopice slame in sena, ko hiše visoke, s kakim velikanskim plamenom pogore!

Ako ljudje se ob pravem času ogenj zapazijo, berz krog svojih stanovališč in žitnih kopic nekoliko brazd naredijo, in travo okrog in okrog porujejo, in pokončajo, da bi požar zajezili, kar jim tudi večkrat dobro steče. Večdel pa poslednjič dež celemu ognju konec stori, in tako se ostalo rastlinje smerti otmé.

V grozne stiske pa pridejo pri takih požarih mnogobrojne čede step. Ker plameni včasih zelo krizempot blodijo in se na treh ali štirih straneh h krat prikažejo, jih mnogokrat tako zajamejo, da pastirjem in živalim ni druge otebe, ko naravnost skozi ogenj jo vdari. Se v, da se v taci primerlejek marsikdo kaj prismodi, ali celo ob življenje pride.

Ravnanje stepnikov pri tistih požarih, katere nalašč napravijo in razumno vodijo, ker to rasti trave koristno mislijo, je zanimivo, in priprave in sredstva pri tem so prav posebna.

Postavimo, velik posestnik bi hotel lep kos svoje stepe (in takov kos obseže večkrat do 60 verst) požgati, da bi svoje spašnike poboljšal. Naj pred tedaj obvlade s kakimi 100 plugi celi kos z brazdami, v zavarovanje svojega pohištva, svojih sosedov, njiv i. t. d. vse po velikosti nevarnosti in v nemljivosti sosednega polja. Ako se v sredi tega kosa se znajdejo kakšne hiše, kopice sena, njive ali kaj enakega, ki bi se tudi tudi zavarovati moralo se enako unim oborje. Ko je to storjeno, se vpoti kakih 24 ljudi z dolgimi preklami, na katerih imajo slamnate škopnike privezane, na suho stepla, jeden od druga se enako daleč vstopijo, proti strani, proti kateri veter piše, in slehern pred seboj travo zažge. V začetku je plam le majhna lučica, tode se skozi širi in širi, narašča in daljša in bolj in bolj, se sprime s plamenom sosedovim, dokler da se vsi zjedinejo v jedno veliko nezmerno ognjeno morje združijo in se tako redno in pokojno z vetrom znotraj odkazanih mej naprej valé. Vsa terda zeljša pri takem do korenine zgoré, in cela stepla se s pepelnim ogrinjalom prevleče. Ljudje požar neprestanoma nasledujejo, gasé in more ga, kjer bi hotel čez mejo stopiti, in z novo žerjavico podnetovaje ga, kjer bi hotel pogasnuti. Včasih se pa vendar le primeri, da v kljub pazljivosti vtražnikom urni ogenj uide, in potlej postane divji požar. Nekterikrat se celo proti vetru obrne in stražnike v beg zapodi, večdel pa vendar vse po redu gre. Cela planjava, vse globeli in ponikve, gomile in gorice se s pepelatimi zelmi preprežejo, in ako po tem skoro dež nastopi, ki soli in gnoj v tla vžene, se že čez malo dni iz pepelišča lepa zelena travica prikaže v radost in veselje. Tako požganje step se napravi po lastnosti zemlje več-ali manjkrat. Nekteri stepni gospodarji ga praviloma vsakih 5 let napovedo.

Kakor po prostej stepi travo, tako poleg rek bohotno terstje zažigajo. Se v, da je prepovedano, ker je veliko nevarneje, in ker s slabim vred tudi marsikaj dobriga pogori. Al to vse nič na zdá. Komaj je sneg skopnul, že vsako leto rečne nižine v ognju zabliski. Dva sta poglavitna vzroka požganja terstja, in sicer: pregnanje volkov, katerih se posebno po zimi velika množica v terstnih logovih zbere in drugič, da bi se mlademu, zelenečemu terstju nekoliko odperlo, ker ga staro, od solnca, vetra in vlasine starosti pobeljeno in pomorjeno v rasti zadušuje. Ker terstje po šest vatlov visoko, večdel z več sežnjevisokim plamenom gori, in se na več straneh h krat zažge

in na dolgo in široko razteza, postane iz tega ogenj, čigar žareči osvit že več milj daleč zagledaš, posebno pri rekah, kakorsne sta Dniester al Dnieper, ki ste po miljo široko s terstjem obdane. Zdi se, ko da bi se mesto vode ognjene sile po dolinah razlivalo.

Pač je to strašna doba za uboge živali, ki v terstju živé. Race, gosi in pelikani se po vodnih oddelkih med terstjem zbero in vpijejo in gagatajo, ko da bi se hotli ognene sili upreti. Skopci, orli in jastrobi in komaj iz ptujih dežel došle sive caplje se vzdignejo vkviško, in v krogu letaje mlo v zadušljivem dimu krokočejo. Volkovi, ki ognja še sploh sterpeti, ne morejo, se tropoma v vodo zakade, in beže urnih nog, pozabljivi nježnih jancev in murivnih misel na unkrajni breg, ako jim tukaj nov požar nasproti ne buhne in silniši od prvega jih iz čada in ognja nazaj v žareče valovje ne verže. Plameni tikrat, ob brežnih robovih, kjer je terstje zmir nar višje, nove sile vdobivši, orjaških jezikov čez vodo segajo, ko da bi hotli tudi njo vneti. Ako reka ni preširoka, se res, od obeh strani jeden k drugu pohlepvo se klanjaje, visoko nad vodo dosežejo, plamen se s plamenom vjame, vsi se združijo in z divjim vahanjem svojo strašno svatbo obhajajo. Čudapolno! celo od redivne podlage, terstja in germovja, se ločijo, in celo prosti nad vodo zibljejo, z ručnim žarom iz Čadovja kukajo. To so gazi, ki se iz rastlin narejajo in gore, in se večkrat ko visoki stebri nad ognjenim brezdnom vzdigovaje. Veliko škodljivih volkov, ki strahu skoraj janci postanejo, v plamenu konec vzame. Al tudi mnogo koristne kuretnine zgori pri taci priložnostih, mnogo rac, ki svojih jajčic nočejo zapustiti in raji z mladimi pred življenje puste, čapelj in trapelj, ki brezumne krog ognja letajo in poslednjič v sredo plamena zviksoma planejo, zajčkov, ki volka za seboj in ogenj pred seboj vide si ne znajo pomagati, kljunačov in drugih ptic, ki se tropoma v žarečem kotlu peko. Jeriša.

Zmes.

V nekem časopisu smo nridan brali: Er litt und dudelte drei Jahre, namest: Er litt und duldete drei Jahre. Taki tiskarni pogreški se pa večkrat najdejo.

* Neki nemški časopis prinese sledeče: Ein eine einnehmende Gestalt besitzender und eine einträgliche Rente einnehmender, einfacher Mann sucht sein, sein Sein erlöbendes einformiges Dasein durch ein ein einträgliches Herz besitzendes mit Einem Eins sein zu vermögenden Gemüthe zu vereinigen.

* Pariško poštno vodstvo potrebuje sila veliko oseb. Vradnikov je zraven 575 vsake verste, 210 berzotekov, 640 pismenosov, 132 vradnih služabnikov in hlapcev. V primeri odide vsak dan iz poštnega dvora 5000 depeš z 372000, pisem, časopisov in drugih tiskanih reči v okrajne in zunajne države, vsak dan dospe 4200 depeš z 143.000 pismov in časopisov.

Slovstvo in umetnost.

Gimnazialni vodja v Zadru izdeluje propedeutiko za višji gimnazij v talianskem jeziku.

* Na Češkem šolske knjige tako spečavajo, da je moralo ministerstvo uka založnikom na Dunaju, ki česke šolske knjige prodajajo naročiti, abecetablic 20.000, abecednikov 40.000, abecednikov z pridjanim kersanskim, naukom 40.000, knjig za kersanski nauk 20.000 in berilo za drugi normalni razred po kmetih 12.000 z novega založiti.

Dnarna cena 26. Novembra 1851.

V dnarju
Cesarskih cekinov agio (od 100 gold.) 31 1/2 gld.
Srebra „ „ „ 24 1/2 „

Ces. kralj. loterija.

Naslednje številke so vzdignjene bile:

V Gradcu 22. novembra:

32. 70. 3. 84. 58.

Na Dunaju 22. novembra:

84. 84. 38. 71. 90.

Prihodno srečkanje bo v Gradcu in Dunaju 6. in 17. decembra.

*) Ti krasni popis vzamemo iz drugega dela berila za gimnazie, ki je ravno za tisk pripravljeno.

**) Stipa pennata L. das Federgras. Serbi jo imenujejo kovilje, tudi na Krajnskim posebno na pustih krajih, kakor n. p. na Krasu, v Ipavski dolini, na Nanosu.

Kdor želi v vradnim ali pa v ostanilim listu karkoli si bode naznaniti, plača za vsako verstico z navadnimi čerkami za enkrat 3 kr., za dvakrat 4 kr. in za trikrat 5 kr. in za vsakokrat je še 10 kr. za kolek po

Vradni list št. 81.

novi postavi za plačati; kdor sam ne utegne v slovenskim jeziku sestaviti, zna nam tudi sestavek v nemškem jeziku poslati, proti tem, da od vsakih treh tiskanih verst en krajcar zapre- stavljenje odraja.

k 95. listu Ljubljanskiga časnika, v petik 28. Listopada 1851.

Št. 11523/771.

Oznanilo dražbe.

(312.) c 2

Varazdinsko križki mejni polk s tem sploh naznani, da bo za pripravo in pripeljavo za častnike kakor za kompanije tega polka potrebnega raznega stavbinega lesa po povelju častitega varazdinskega brigadnega poveljstva od 14. t. m. št. 1017 29. novembra 1851 ob devetih dopoldne v brigadni pisarnici ponudbina dražba.

Tisti, ki žele eno ali drugo teh del prevzeti, najimenovanega dne ob devetih zjutraj v omenjeno pisarnico pridejo.

Sorta lesa, ki se ima v lesu napraviti je, in sicer:

Za poveljstvo.

320 seznjev	močnega 12/14" palcov hrastovega stavbinega lesa	} V gojzdu pri- praviti in 1/4 postaje daleč speljati.
196 "	srednega 8/9" " " " "	
337 "	slabega 5/6" " " " "	
100.000 "	10 palcov dolgih hrastovih 5/6 strešnih skodelj "	

Za prvo Vukovsko kompanijo.

110 seznjev	5/6" palcov hrastovega stavbinega lesa	} Pripraviti v gojzdu Ilovski log in na 1/2 postaje speljati.
45 "	12/12" " " " "	
142 "	3" debelih 12" širokih hrastovih bangarjev	
30.000 18 "	18 palcov dolgih 5/6" širokih hrastovih strešnih skodelj	

Za drugo Garešniško kompanijo.

45 seznjev	12/12" palcov hrastovega stavbinega lesa	} Pripraviti v gojzdu Ilovski log in na 1 postajo speljati.
30.000 18 "	18 palcov dolgih hrastovih strešnih skodelj	

Za tretjo Hercegovsko kompanijo.

45 seznjev	12/12" palcov hrastovega stavbinega lesa	} Pripraviti v gojzdu Ilovski log in 1/2 postajo speljati.
20.000 18 "	18 palcov dolgih hrastovih strešnih skodelj	

Za četrto Beresko kompanijo.

64 seznjev	12/14" palcov hrastovega stavbinega lesa	} Pripraviti v gojzdu Ilovski log in 2 po- staje speljati.
70 "	8/9" " " " "	
171 "	5/6" " " " "	
400 "	3" debelih 12" širokih hrastovih bangarjev	
20.000 18 "	18 palcov dolgih hrastovih strešnih skodelj	

Za peto Ivansko kompanijo.

155 seznjev	12/14" palcov hrastovega stavbinega lesa	} Pripraviti v gojzdu Česna in 1 postajo speljati.
98 "	8/9" " " " "	
225 "	5/6" " " " "	
190 3" debelih 12" palcov širokih hrastovih bangarjev		
30.000 18 "	18 palcov dolgih hrastovih strešnih skodelj	

Za šesto Česemsko kompanijo.

58 seznjev	12/14" palcov hrastoviga stavbinega lesa	} Pripraviti v gojzdu Juntar in 1 postajo speljati.
98 "	8/9" " " " "	
279 "	5/6" " " " "	
100.000 18 "	18 palcov dolgih hrastovih strešnih skodelj	

Za sedmo Farkaševsko kompanijo.

45 seznjev	12/12" palcov hrastoviga stavbinega lesa	} Pripraviti v gojzdu Čezma iz Brezine in 1/4 postaja speljati.
54 "	5/6" " " " "	
300 "	3" debelih 12" širokih hrastovih bangarjev	
70.000 18 "	18 palcov dolgih hrastovih strešnih skodelj	

Za osmo Čudovsko kompanijo.

45 seznjev	12/12" palcov hrastoviga stavbinega lesa	} Pripraviti v gojzdu in 3/4 postaje speljati.
343 "	8/9" " " " "	
100 "	3" debelih in 12" širokih hrastovih bangarjev	
20.000 18 "	18 palcov dolgih hrastovih strešnih skodelj	

Za deveto Kriško kompanijo.

155 seznjev	12/14" palcov hrastovega stavbinega lesa	} Pripraviti v gojzdu in 1 postajo speljati.
196 "	8/9" " " " "	
337 "	5/6" " " " "	
100 "	3" debelih 12" širokih hrastovih bangarjev	
50.000 18 "	18 palcov dolgih hrastovih strešnih skodelj	

Za deseto Ivaniško kompanijo.

64 seznjev	12/14" palcov hrastovega stavbinega lesa	} Pripraviti v gojzdu in 1 postajo speljati.
21 "	8/9" " " " "	
67 "	5/6" " " " "	
80 "	3" debelih 12" širokih hrastovih bangarjev	
20.000 18 "	18 palcov dolgih hrastovih strešnih skodelj	

Za enajsto Ivansko kompanijo.

45 seznjev	12/12" palcov hrastovega stavbinega lesa	} Pripraviti v gojzdu in 1/2 postaje speljati.
112 "	5/6" " " " "	
500 "	3" debelih 12" širokih hrastovih bangarjev	
80.000 18 "	18 palcov dolgih hrastovih strešnih skodelj	

Za dvanajsto Vojakovsko kompanijo.

71 seznjev	32/14" palcov hrastovega stavbinega lesa	} Pripraviti v gojzdu in 3/4 postaje speljati.
120 "	3" debelih 12" širokih hrastovih bangarjev	
200.000 18 "	18 palcov dolgih 5/6" debelih hrastovih strešnih skodelj	

Glavni pogoji so sledeči:

1. Vsak mora, ki hoče dražiti, skazati in dati 5% kavcijo zaslužka, ki se ima upati.
 2. Stavbeni les se mora pripraviti in izpeljati med sečnim časom in sicer nar dalj do 15. marca 1852.
- Drugi dražbeni pogoji se zamorejo vsak dan v stavbeni pisarnici omenjenega polka pregledati.

Konkurs

(211.) c 2

Visoko ministerstvo za denarstvo je z razpisom od 15. t. m. št. 15074 za dobro spoznalo, za deželno glavno mesto Ljubljano, kakor dačno vradnijo prve stopnje začasno dačno komisio v smislu po državnem zakonu (XX. del št. 74 str. 243) naznanjenega visocega razglasa ministerstva denarstva od 25. marca t. l. št. 1558, potem začasno za priskerbovanje računstvenih opravil pri tej komisii oficila z 500 gold. in za preskerbovanje pisarniških opravil pisarniškega asistenta z 400 gold. plače dovoliti.

Za postavljenje teh dveh stopinj se konkurs do 15. decembra t. l. s pristavkom razpiše, da se na prošnje, ki pozneje dospe, ne more gledati.

Tisti, ki za kako teh dveh stopinj prosijo, imajo tedaj svoje prošnje s pridjanimi spričbami o starosti, stanu, verozakonu, rojstnem kraju, učenosti, znanosti jezikov in opravil, potem o drugih vednostih, dozdajnih službah, in prosilci za stopnjo oficila se posedno o vednostih dačnega oskerbovanja in z njim združenih računskih vednostih z popisnim listom prosilca, in sicer tisti, ki stoje v cesarski službi, na poti predstoječe gosposke do naznanjenega dneva pri tem dačnem vodstvu vložiti.

Sicer se opomni, da se bosta ta dva vradnika vpisala v konkretalni stan c. k. vradnikov dačnega vodstva.

Od c. k. dačnega vodstva.

Ljubljana 19. novembra 1851.

Oznanilo.

(210.) c 3

Bankno vodstvo je z dovoljenjem visocega c. k. ministerstva za denarstvo sklenulo, ponoviti slednjo dobo za pobiranje banknotov po 1 in po 2 gold. poprejsne podobe in njih polovice in četertinke.

Ta poslednja doba se odloči glede na 20. septembra 1849 in 18. aprila 1850 izdana razglasa, za bankne denarnice v c. k. kronovinah na 31. decembra 1851 in za dunajske bankne denarnice na 31. marca 1852 tako, da se zaznamovani banknoti v banknih denarnicah v kronovinah do 11. decembra 1851 in v banknih denarnicah na Dunaju pa do 31. marca 1852 pobirajo in zamenjajo. Po preteku te dobe za podružnične denarnice, to je, od 1. januarja 1852, se banknoti tod ne bodo več zamenovali, ampak za dovoljenje zamenjave se je treba na bankno vodstvo in sicer na poti zadevajoče podružnične bankne denarnice obrniti.

Dunaj 31. oktobra 1851.

Pipitz,
bankni poglavar.

Sina,
bankniga poglavarja namestnik.

Coeth,
banki vodja.

Št. 9996.

Razglas.

(205.) 3

Po najvišjim, z državnim zakonikom in tukajšnjim posebnim razglasom 16. pr. m. št. 9143 sploh razglašenim patentu 7. Oktobra 1851 se bo dohodnina (davk od dohodkov) tudi v upravnim letu 1852 tako odpravljala, kakor je bil za leto 1851 izmirjen in odločen.

Da se ta najvišji patent izpelje, se vsled razpisa visocega dnarstvinega ministerstva 1. t. m. št. 16058 zavkaže:

1. Vsi tisti, kateri imajo dohodnini na podlagi spovedkov podveržene dohodke, imajo svoje po §. 9 do 19 najvišjega patenta 29. Oktobra 1849 in §. 1 do 18 izpeljavnega predpisa 11. Januarja 1850 primerno spisane spovedke najpozneje do konca Decembra t. l. ali neposrednje ali pa po c. k. davknim uredu, v kterega okraju so, prestavljenemu okrajnemu glavarstvu pridanemu in vsled tukajšnjega

razglaša 14. Oktobra 1851 št. 8767 v moč stopivšemu davknemu inšpektoratu oddati.

2. Enako imajo tudi tisti, kateri so dolžni stanovitne letne odrahtovila tistim odrahtovati, kateri imajo pravico jih prejemati, naznanilo čez to po §. 12 najvišjega patenta 29. Oktobra 1849 in §. 17 izpolnivega predpisa 11. Januarja 1850 do konca Decembra t. l. oddati.

3. Samo glede glavnega mesta Ljubljane ostane tukajšno okrajno glavarstvo, in glede področja okrajnega glavarstva Trebenskega, dokler se za glavno mesto davčna oblastnija na postavi in Trebenskem okrajnemu glavarstvu davčni inšpektorat ne pridá, v djavnosti, in gori omenjene spovedke in naznanila je pri teh okrajnih glavarstvih oddajati.

4. Tisti, katerim je spovedke in naznanila odrahtovati, zamorejo natisnjeni papir zanje ali pri svojih županih, davčnih uradih, davčnih inšpektoratih, ali okrajnih glavarstvih, če jih želé, zastopj dobiti.

5. Spovedki zastran dohodkov I. razreda za upravno leto 1852 se prerajajo po čistim presrednjim znesku dohodkov in strožkov lét 1849, 1850 in 1851.

6. Obresti in letnine se imajo za leto 1852 po velikosti premoženja in dohodkov dneva 31. Oktobra 1851 spovedati.

7. Zavkazi §§. 21 in 22 najvišjega patenta 29. Oktobra 1849 zastran prejemanja dohodnine od stanovitnih prejém II. dohodninskega razreda se imajo na zneske obračati, kateri za leto spadejo, ki se začne 1. Novembra 1851 in se konča z 31. dnem Oktobra 1852.

8. Pritožbe zoper izméro davka prvih instancij za upravno leto 1852 gré temu c. k. davknemu vodstvu.

Od c. k. davknega vodstva za Krajsko.

V Ljubljani 8. Novembra 1851.

Št. 10215. Proglas. (214) c 1

C. k. okrajno sodništvo ljubljanske okolice s tem naznani, da je na prošnjo gospoda doktorja Oblaka dovolilo v prodajo četrta zemljišča pravnih dedičev Helene Borštnarjeve iz Laz, katero je zapisano v poprejsnih zemljišnih bukvah grajsine na Fužinah pod urbarialno št. 201, in obstoji iz hiše v Lazah, iz družega kmetovskega poslopja potem zemljišča, potem v prodajo v poprejsnih zemljišnih bukvah grajsine Kodeloviga grada pod urbarialno št. 237 zapisanega gojzdnega oddelka, kar se je sodniško cenilo na 1759 gold. 40 kr. zavolj dolžnih 500 gold.

V ti namen se je dan odločil na 7. januarja, 7. februarja in 8. marca 1852, vsak dan dopoldne ob devetih na mestu posestva v Lazah, kamor se tisti ki mislijo to kupiti s tem pristavkom povabijo, da se zamorejo posestva le pri tretji dražbi pod cenitno ceno prodati, in da se zamorejo pogoji dražbe kakor tudi pregled posestva vsakdanj pri dražbeni komisii pregledati.

Ljubljana 28. oktobra 1851.

C. k. okrajni sodnik
Heinricher s. r.

Št. 5150. Oznadilo. (209.) 3

V poštinih vozovih v Mürzzuschlagu so se sledeče reči našle:

- 1 psaga,
- 1 skatlja za klobuk,
- 2 deževnika,
- 1 smodknica (Cigarrenetui),
- 1 usnjata mošnja,
- 1 sejni meh (Luftpöster),
- 1 ženski klobuk.

Kdor spríča, da je kaka teh reči njegova,

je zamore pri c. k. poštne vodstvu v Gradcu dobiti.

Gradec 10. novembra 1851.

C. k. poštni vodja
Scheiger, s. r.

Št. 3664. Oznadilo. (213.) 1

Ker je po povodnjah in snežnih zametih poštna cesta med Zagrebom in Zidanim mestom sila terpela, bodo po zaukazu visocega c. k. višjega vodstva za obćenje družega razreda od 24. t. m. št. 9630/1337 med Ljubljano in Zagrebom skoz Zidani most, dokler se cesta v tacem stanju znajde, vsakdanje Mallepošte nehale in namesto njih dvakrat na

teden, to je vsako sredo in nedeljo od tod proti Sisku odrinule, in dokler se ne odvernejo ti zadržki, se ne prejemajo velike in teške pošiljke.

Potem se vidi podpisano poštne vodstvo, ker se mora med Hudim in Trebnim zavolj poplavané pošine ceste stranska pot porabiti, primorano, dozda vsak dan ob treh popoldne od tod odrinovajočo Novomeško ali Karlovsko Mallepošto, dokler ta povodenj terpi, že ob dveh odpravljati.

Kar se s tem sploh naznani.

C. k. poštne vodstvo.

Ljubljana 25. novembra 1851.

Hoffmann s. r.

Št. 5756. Poziv (207.) c 2

na spodej stoječe osebe, ki po srečanju k vojaški nabiri poklicani v letu 1850 na razglašeni poklic niso prišli.

Redna št.	Ime in imek	Rojstni kraj	Hišna številka	Rojstno leto	Opomba.
1	Županija Jarše Jožef Šeseg	Rodica	4	1830	So se odtegnili iz doma.
2	Županija Motnik Peter Toman	Zgornji Metnig	5	"	
3	Županija Zalog Gašper Zupanc	Zalog	54	"	
4	Županija Suhadole Jožef Žnidar	Suhadole	24	"	
5	Županija Županje Njive Andreas Šlebar	Županje Njive	13	"	Se ni oglašil
6	Županija Dob Jožef Oreheg	Dob	14	"	So se odtegnili iz doma
7	Županija Brezovic Gregor Meš	Gorjuše	7	"	
8	Županija Dovško Matevž Dobravc	Podgera	7	"	
9	Juri Rape	Vinje	21	"	So se iz doma odtegnili
10	Županija Zlate polje Janez Močnik	Zlato polje	4	"	
11	Županija Česnice Šimen Sajo	Česnice	37	"	
12	Županija sv. Ožbald Jernej Gril	Sv. Ožbald	42	"	
13	Županija Prevoje France Marinšek	Prevoje	30	"	
14	Županija Trojane Blaž Lebeničnik	Predzid	38	"	
15	Županija Aržiše Janez Ulle	Aržiše	2	"	
16	Županija Velika vas Ferdinand Šark	Zgornji Prekar	15	"	
17	Županija Hoteč Juri Simončič	Gradec	3	"	
18	Županija Kotredeš Jakob Gmasio	Savina	17	"	
19	Županija sv. Lambert Janez Pance	Jablana	9	"	Se ni oglašil
20	Županija Zagor France Kellner	Toplice	1	"	

Tem osebam se naznani, da se imajo od dneva, ko se to pervikrat v Ljubljanskem časniku naznani, predenj pretečejo štiri mesci, toliko bolj gotovo pri tej vradni oglašiti, ker se bo sicer z njimi kakor z vojaškimi odtegnenci ravnalo.

Okrajno poglavarstvo v Kamniku 1. novembra 1851.

Pavič s. r.